

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	20218 - Història Moderna d'Espanya / 1
Titulació	Grau d'Història - Tercer curs Grau de Geografia (Pla 2009) - Tercer curs Grau d'Història de l'Art (Pla 2014) - Tercer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
José Juan Vidal	17:00	18:00	Dilluns	23/09/2019	27/01/2020	AC 05
<i>Responsable</i> josep.juan@uib.es						

Contextualització

Requisits

Recomanables

Haver obtingut un bon rendiment acadèmic a les assignatures Història Medieval Universal de la Baixa Edat Mitjana, La Idea d'Europa a través de la Història, Història Universal de la Alta Edat Moderna i Història del segle XVIII.

Competències

Específiques

- * Conèixer les diferents corrents historiogràfiques i la bibliografia essencial relativa, en aquest cas, a la Història Moderna d'Espanya
- * CE-6 Emprar el criteri de multicausalitat per entendre, analitzar i explicar els fenòmens històrics i els comportaments de les societats.
- * CE-7 Relacionar, a l'hora d'analitzar un tema, fenòmens de distinta naturalesa (polítics, econòmics, socials, culturals, religiosos, etc.).

Guia docent

Genèriques

- * CG-2 Comprendre, utilitzar i ser capaç d'explicar el llenguatge propi de la història, en aquest cas de la Història Moderna d'Espanya.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

- Tema. I: Els Regnes Hispànics a finals de l'Edat Mitjana
 1. Els diferents sistemes polítics
 2. Les diferents sortides a la crisi de la Baixa Edat Mitjana
 - 2.1. La crisi catalana del segle XV
 - 2.2. València i Mallorca en el trànsit a la modernitat
 3. Castella: situació econòmica i problemàtica política
- Tema. II La creació de la Monarquia Hispànica: els Reis Catòlics
 1. La Guerra de Successió castellana del segle XV
 2. La presa de Granada i la conquesta de Navarra.
 3. Bases institucionals de la Monarquia Hispànica en el regnat dels Reis Catòlics
 4. Política religiosa dels Reis Catòlics
 5. Política socio-econòmica en època dels Reis Catòlics
 6. La política exterior
 7. Les Regències i les crisis de finals del regnat
 8. L'humanisme a la Península Ibèrica en època dels Reis Catòlics
- Tema. III: La Monarquia Hispànica en època de Carles I
 1. Germanies i Comunitats. Les seves interpretacions
 2. El règim polisindial en època de Carles I
 3. Aspectes financers
 4. Erasmisme i Humanisme a l'Espanya de Carles I
- Tema. IV: La política internacional en època de Carles I d'Espanya i V d'Alemanya
 1. Els conflictes hereditats
 2. El projecte imperial i les seves bases teòriques
 3. La lluita pel domini d'Itàlia
 4. L'evolució interna alemanya i les seves repercussions

Guia docent

5. El perill turc
6. L'Emperador i el Papat
7. L'abdicació: causes i conseqüències per a la política europea

Tema. V: La Monarquia Hispànica en època de Felip II. Aspectes interns

1. El sistema de govern
 - 1.1. Novetats en el sistema polisindial
 - 1.2. Les discrepàncies entre els grups dirigents
2. Les relacions amb els regnes no castellans
3. La revolució de les Alpujarras
4. L'annexió de Portugal
5. Societat i política social a l'Espanya de Felip II

Tema. VI. La política internacional en època de Felip II

1. El nou escenari europeu a principi del regnat
2. Les diverses etapes i fronts en la política exterior de Felip II
3. El cost econòmic de la política exterior i el seu cost per a Castella
4. La necessitat de la pau a finals del regnat

Tema. VII: La política interior en l'època dels "Austries Menors"

1. El valiment en època de Felip III
2. L'expulsió dels moriscs i el seu impacte
3. Els primers plans reformistes d'Olivares
4. La crisi de 1640 i les seves repercussions. Catalunya i Portugal
5. Altres revoltes a la Monarquia Hispànica
6. Novetats en la política interior de Carles II? Neoforalisme?

Tema. VIII: La Monarquia Hispànica i les relacions internacionals durant el segle XVII

1. Existí el pacifisme en el regnat de Felip III?
2. La Monarquia Hispànica i la Guerra dels Trenta Anys
3. La política exterior espanyola entre les paus de Westfàlia i Pirineus
4. La darrera etapa de l'Imperi Espanyol a Europa

Tema. IX: L'economia espanyola en els segles XVI i XVII

1. Trets generals: de l'expansió a la recessió. Precisions cronològiques.
2. Un tema clàssic: la revolució de preus
3. La població espanyola en els segles XVI i XVII.
4. El model de creixement agrari: règims de propietat i d'explotació. La ramaderia i la Mesta
5. L'evolució del secundari
7. El comerç amb Amèrica

Guia docent

8. El comerç interior. El paper de les fires

9. Les finances

10 La perifèria espanyola a finals del segle XVII.

Tema. X: La Guerra de Successió i la instauració del nou estat borbònic

1. La qüestió successòria en els darrers anys del regnat de Carles II.

2. La postura de les potències europees. La Gran Aliança de la Haia.

3. El desenvolupament de la guerra a Europa i Espanya.

4. Els tractats d'Utrecht i Rastadt. La pèrdua d'Europa

5. La nova organització polític-administrativa.

6. Primer reformisme i política interior de Felip V i Ferran VI

7. Carles III: realitats, mites i límits del reformisme carolí

8. La situació a finals de segle

9. Les reformes institucionals a Amèrica

Tema. XI: La política exterior dels tres primers borbons

1. L'irredentisme mediterrani

2. Els primers pactes de família

3. El pacifisme de Ferran VI

4. La fi de la neutralitat i el Tercer Pacte de Família

5. El recolzament a les Tretze Colònies

Tema. Tema XII: L'economia espanyola en el segle XVII

1. Introducció: les arrels siscentistes de la recuperació; la visió tradicional; el diferent comportament de la primera i segona meitat.

2. La demografia

2.1. La visió general

2.2. La diversitat regional

3. Bases i límits del creixement agrari: l'evolució de la conjuntura i la diversitat regional

4. Les manufactures: diversitat tipològica de l'organització laboral i límits a l'expansió

5. El comerç

5.1. Un mercat poc integrat i la debilitat de la demanda

5.2. L'experiència de la lliberalització del comerç del cereal

5.3. Els nous enfocaments del comerç amb Amèrica

6. La crisi finisecular

Tema. XIII: L'Espanya de Carles IV

1. Del pànic de Floridablanca al govern de Godoy

2. La política envers la França revolucionària

Tema. XIV: La Il·lustració a Espanya

Guia docent

1. Trets diferencials de la Il·lustració espanyola
2. L'herència del XVII
3. La diversitat regional
4. Els projectes il·lustrats i els seus límits
5. La Il·lustració a Amèrica

Metodologia docent

Activitats de treball presencial (2,4 crèdits, 60 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques		Grup gran (G)	Desenvolupar destreses per assumir i consolidar el coneixement de l'evolució històrica d'Espanya durant l'Edat Moderna	60

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (3,6 crèdits, 90 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual		Consolidar el coneixements i destreses treballades a classe durant la primera part del temari i pràctiques	45
Estudi i treball autònom individual		Consolidar els coneixements i destreses treballades a classe durant la segona part del temari i pràctiques	45

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació es durà a terme a partir de:

Guia docent

1º) Observació directa de les classes teòriques: Es tindrà en consideració la participació coherent al decurs de les classes i la resposta a qüestions o proves concretes que es puguin dur a terme al llarg de les pròpies classes teòriques

2º) Proves escrites : Es duran a terme dues proves objectives escrites. La primera es desenvoluparà aproximadament a meitat del semestre i sobre aproximadament la meitat dels continguts. Es tractarà d'una prova objectiva eliminatòria de matèria, de manera que l'alumne que la superi sols s'haurà d'examinar de la matèria no eliminada en la segona prova objectiva escrita. L'alumne que no superi la primera prova objectiva escrita s'haurà d'examinar de tots els continguts de la matèria en la segona prova.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Classes teòriques

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (no recuperable)
Descripció	Desenvolupar destreses per assumir i consolidar el coneixement de l'evolució històrica d'Espanya durant l'Edat Moderna
Criteris d'avaluació	Participació coherent al llarg de les classes teòriques i resoldre acertadament les petites proves o qüestions que s'exposin al llarg de les mateixes de forma oral o escrita.

Percentatge de la qualificació final: 10% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 5

Percentatge de la qualificació final: 10% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 5

Estudi i treball autònom individual

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Consolidar el coneixements i destreses treballades a classe durant la primera part del temari i pràctiques
Criteris d'avaluació	Els principals criteris d'avaluació de la primera prova objectiva escrita seran:

1º) Capacitat per exposar les qüestions planteades de manera que l'alumne demostrï no sols el domini de la matèria sinó la seva capacitat per a cercar les diverses causes de cada fenomen, les seves conseqüències i la seva relació amb altres fenòmens, especialment contemporanis al proposat a cada pregunta de la prova pel professor

2º) Claredat expositiva i una estructura lògica en el desenvolupament de les qüestions que conformen l'examen

3º) Domini dels aspectes teòrics i pràctics que conformen la matèria (mapes històrics, comentaris de text, gràfiques...)

4º) Referències a la bibliografia recomanada i/o citada pel professor a classe. Aquest aspecte es tindrà molt en consideració a l'hora d'atorgar qualificacions superior al 5. Per a tenir un seguiment de les lectures es recomana es faci ús del servei de tutories o de les consultes per correu electrònic.

5º) L'absència d'errors de grans dimensions que suposin greus llacunes en el domini de la disciplina. La presència d'un d'aquests errors pot suposar una avaluació negativa de la prova. En aquest sentit el professor indicarà a l'enunciat de la prova la puntuació màxima indicativa de cada pregunta que conformi l'examen. Aquesta puntuació és sols indicativa i està sotmesa a l'absència d'errors de grans dimensions en el conjunt de la prova i a la valoració global de la mateixa

Guia docent

6º) Més de deu faltes d'ortografia en el conjunt de la prova pot suposar no superar-la, independentment de que es respongui en castellà o català.

Percentatge de la qualificació final: 45% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 5

Percentatge de la qualificació final: 45% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 5

Estudi i treball autònom individual

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Consolidar els coneixements i destreses treballades a classe durant la segona part del temari i pràctiques
Criteris d'avaluació	Els principals criteris d'avaluació de la primera prova objectiva escrita seran: 1º) Capacitat per exposar les qüestions planteades de manera que l'alumne mostri no sols el domini de la matèria sinó la seva capacitat per a cercar les diverses causes de cada fenomen, les seves conseqüències i la seva relació amb altres fenòmens, especialment contemporanis al proposat a cada pregunta de la prova pel professor 2º) Claredat expositiva i una estructura lògica en el desenvolupament de les qüestions que conformen l'examen 3º) Domini dels aspectes teòrics i pràctics que conformen la matèria (mapes històrics, comentaris de text, gràfiques...) 4º) Referències a la bibliografia recomanada i/o citada pel professor a classe. Aquest aspecte es tindrà molt en consideració a l'hora d'atorgar qualificacions superior al 5. Per a tenir un seguiment de les lectures es recomana es faci ús del servei de tutories o de les consultes per correu electrònic. 5º) L'absència d'errors de grans dimensions que suposin greus llacunes en el domini de la disciplina. La presència d'un d'aquests errors pot suposar una avaluació negativa de la prova. En aquest sentit el professor indicarà a l'enunciat de la prova la puntuació màxima indicativa de cada pregunta que conformi l'examen. Aquesta puntuació és sols indicativa i està sotmesa a l'absència d'errors de grans dimensions en el conjunt de la prova i a la valoració global de la mateixa 6º) Més de deu faltes d'ortografia en el conjunt de la prova pot suposar no superar-la, independentment de que es respongui en castellà o català.

Percentatge de la qualificació final: 45% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 5

Percentatge de la qualificació final: 45% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- ANES, G.: El Antiguo Régimen: Los Borbones, Alianza Universidad, Madrid 1981.
BERNAL, A.: Monarquía e Imperio, Ed. Crítica, Madrid 2007.
DOMÍNGUEZ ORTIZ, A.: El Antiguo Régimen: Los Reyes Católicos y los Austrias, Alianza Universidad, Madrid 1981
ELLIOTT, J. H.: La España Imperial, Ed. Vicens Vives, Barcelona 1983.
FLORISTÁN, Historia Moderna de España, Madrid, 2004.
LYNCH, J.: El siglo XVIII, Barcelona 1991.
MARTÍNEZ RUIZ, E. y otros La España Moderna, Madrid, 1992
MOLAS RIBALTA, P.: Edad Moderna (1474-1808), Espasa-Calpe, Madrid, 1988

Bibliografia complementària

Guia docent

- ALBAREDA, J.: La Guerra de Sucesión de España (1700-1714), Ed. Crítica, Barcelona, 2010.
- BATAILLON, M.: Erasmo y España, Fondo de Cultura Económica, México 1966.
- CARANDE, R.: Carlos V y sus banqueros, Ed. Crítica, 1990, 4 edición.
- COMÍN, F.; HERNÁNDEZ, M.; LLOPIS, E.: Historia económica de España. Siglos X-XX, Ed. Crítica, Barcelona 2002
- DOMÍNGUEZ ORTIZ, A.: Sociedad y Estado en el siglo XVIII español, Ed. Ariel, Barcelona 1984.
- ELLIOT, J. H.: El Conde-Duque de Olivares, Ed. Crítica, Barcelona 1990.
- FERNÁNDEZ ALBADALEJO, P.: Fragmentos de Monarquía, Ed. Alianza Universidad, 1993.
- FERNÁNDEZ, R.: España en el siglo XVIII. Homenaje a Pierre Vilar, Ed. Crítica, Barcelona 1985.
- HAMILTON, E. J.: El tesoro americano y la revolución de precios en España, 1501-1650, Ed. Ariel, Barcelona 2000
- KAMEN, H.: La España de Carlos II, Ed. Crítica, Barcelona, 1987.
- LADERO QUESADA, M. A.: Los Reyes CATólicos: La Corona y la Unidad de España, Asociación Francisco López de Gomara, Madrid 1989.
- MARTÍNEZ SHAW, C.: El Siglo de las Luces. Las bases intelectuales del reformismo, Ed. Temas de Hoy, Madrid 1996.
- PÉREZ, J.: Isabel y Fernando. Los Reyes Católicos, Ed. Nerea, 1988
- PÉREZ, J.: Historia de una tragedia. La expulsión de los judíos de España, Ed Crítica, Barcelona 1993.
- VILAR, P.: Catalunya dins l'Espanya Moderna, Ed. 62, Barcelona 1964.
- VILAR, P.: Oro y moneda en la Historia (1450-1920), Ariel, Barcelona 1982.

